

Språkattityder och social hållbarhet

Ellen Bijvoet

Institutet för språk och folkminnen, Språkrådet, ellen.bijvoet@isof.se

Ett av hållbarhetsmålen i FN:s Agenda 2030 är att verka för *minskad ojämlikhet*. Rent konkret innebär det bl.a. att Sverige (liksom andra länder) bör bekämpa diskriminering och se till att *alla* invånare inkluderas i samhället – socialt, ekonomiskt och politiskt. Enkätstudien som presenteras i det här föredraget ska ses mot bakgrund av detta mål. Studien handlar om inkludering resp. exkludering på språkliga grunder och fokuserar särskilt på attityder till förortsindexerad svenska och svenska med brytning (dvs. till olika sorters migrationsrelaterad språklig variation).

Att medvetandegöra föreställningar och attityder som kopplas till olika språk och olika sätt att tala svenska i Sverige idag är en central uppgift för Språkrådet. Därför gav Språkrådet opinionsmätningföretaget Demoskop i uppdrag att samla in attityddata från ett riksrepresentativt urval av befolkningen. Sammanlagt 2000 personer svarade på enkäten. Enkäten var utformad som ett s.k. Speaker Evaluation Experiment (SEE) där deltagarna fick lyssna och ta ställning till 12 talprov. Även bakgrundsinformation om respondenterna samlades in.

Frågor som studien söker besvara är:

- Vilka accenter (brytning, förortsklang) känner människor igen?
- Hur uppfattas och bedöms olika former av migrationsrelaterad variation?
- Vilka faktorer (kön, utbildning, osv.) påverkar dessa attityder?
- Finns det en hierarki mellan olika sorters brytning?
- Var i hierarkin hamnar förortsindexerad svenska?

I föredraget presenteras några preliminära resultat från enkätstudien. Undersökningen ingår i ett större RJ-projekt som syftar till att belysa de sociala implikationerna av att tala ”svenska med något utländskt” – något som är angeläget då såväl svensk som internationell forskning visar att språkattityder interagerar med sociala fenomen som diskriminering, stigmatisering och marginalisering.